

Persbericht

PB03-103
6 juni 2003
9.30 uur

Banenverlies in het bedrijfsleven loopt op

In het eerste kwartaal van 2003 is het aantal banen van werknemers in het bedrijfsleven 91 duizend lager dan in het eerste kwartaal van 2002. Bij de zorg en de overheid echter is het aantal banen 101 duizend hoger dan een jaar eerder. Daarmee is er in het eerste kwartaal van 2003 nog net een groei gerealiseerd van 10 duizend banen. Dit blijkt uit de nieuwste arbeidsmarktgegevens van het CBS.

Gemeten in voltijdbanen is de totale werkgelegenheid 0,5 procent gedaald. De werkgelegenheid loopt daarmee in de pas met de economie, die in het eerste kwartaal eveneens is gekrompen. De loonkostenstijging is in het eerste kwartaal teruggelopen tot 3,9 procent.

Werkgelegenheid bedrijfsleven neemt steeds sterker af

Het aantal banen van werknemers in het bedrijfsleven, alle bedrijven minus overheid en zorg, is met 91 duizend afgenomen. In het tweede kwartaal van 2002 lag het aantal banen in het bedrijfsleven voor het eerst sinds 1994 lager (9 duizend) dan een jaar eerder. Sindsdien loopt het banenverlies steeds sterker op. In het derde en vierde kwartaal van 2002 was de daling 36 respectievelijk 60 duizend.

Nu ook minder banen in handel en horeca

De grootste afname van de werkgelegenheid vindt plaats in de industrie en in de financiële en zakelijke dienstverlening. In beide sectoren is het aantal banen 31 duizend lager dan een jaar eerder. Ook in de bouwnijverheid neemt de werkgelegenheid nu snel af. In de handel, horeca en reparatie is voor het eerst sinds 1993 het aantal banen gedaald, en wel met 7 duizend.

Banengroei bij zorg en overheid blijft 100 duizend

De banengroei in Nederland komt ook in het eerste kwartaal van 2003 geheel voor rekening van zorg en overheid. In de zorg (inclusief overige kwartaire dienstverlening) zijn er in een jaar tijd 66 duizend banen bijgekomen en bij de overheid (inclusief onderwijs) 35 duizend. Dat betekent een banengroei bij de overheid van 3,6 procent en in de zorg zelfs van 4,9 procent. Daarmee blijft de groei in deze sectoren op het historisch hoge peil van 2002.

www.cbs.nl

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de persdienst van het CBS.
Tel. (070) 337 58 16 Fax (070) 337 59 71 E-mail: persdienst@cbs.nl

Meer banen voor vrouwen, minder voor mannen

De groei van het totaal aantal banen in Nederland is in het eerste kwartaal 0,1 procent. Dit is de laagste groei sinds 1994. Het aantal banen van mannen is zelfs met 0,9 procent gedaald. Het aantal banen van vrouwen neemt wel nog steeds toe. Dit verschil in ontwikkeling tussen mannen en vrouwen hangt sterk samen met de groei van de werkgelegenheid in de zorg. Dit is de bedrijfstak waar het merendeel van de banen bezet wordt door vrouwen. De toename van het aantal banen van vrouwen is inmiddels echter kleiner dan de toename van het arbeidsaanbod van vrouwen. De werkloosheid neemt nu ook onder vrouwen toe.

Werkgelegenheid in voltijdbanen daalt

De werkgelegenheid uitgedrukt in voltijdbanen (arbeidsjaren) is in het eerste kwartaal van 2003 gedaald met 0,5 procent. In 2002 groeide de werkgelegenheid nog met 0,6 procent, terwijl daarvoor jarenlang sprake was van een groeitempo boven de 2 procent. In arbeidsjaren loopt de werkgelegenheidsgroei dus sneller terug dan in banen. Dit komt doordat de banengroei geconcentreerd is in bedrijfstakken waar veel in deeltijd wordt gewerkt. Deze banen worden voor een belangrijk deel door vrouwen bezet. Zij werken in vergelijking met mannen veel meer in deeltijd.

Loonkostenstijging zwakt af

De loonkosten per arbeidsjaar nemen in het eerste kwartaal toe met gemiddeld 3,9 procent. Deze stijging is duidelijk minder dan het gemiddelde van 4,6 procent in 2002. De CAO-loonstijging neemt eveneens af, van gemiddeld 3,7 procent in 2002 naar 3,1 procent in het eerste kwartaal van 2003. De gemiddelde loonkostenstijging is nu het hoogst in de zorg en overige dienstverlening en het laagst bij de overheid.

Krimp werkgelegenheid in de pas met economische krimp

De economische groei viel begin 2001 sterk terug. Sindsdien ligt de kwartaal-op-kwartaalgroei van de economie rond de nullijn. De werkgelegenheid bleef aanvankelijk onvertraagd doorgroeien, maar is in de loop van 2002 steeds meer gaan reageren op het vrijwel stilvallen van de economische groei. In het eerste kwartaal van 2003 loopt de werkgelegenheid in arbeidsjaren met 0,5 procent terug bij een krimp van de economie met 0,3 procent.

Het ontbreken van economische groei heeft ook gevolgen voor de vacatures en de werkloosheid. Het aantal vacatures loopt vanaf de tweede helft van 2001 terug. Na zeven jaren van daling stijgt de werkloosheid in 2002. In de periode februari-april 2003 is het aantal werklozen 102 duizend hoger dan een jaar eerder.

Technische toelichting

Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan de Arbeidsrekeningen; deze vormen een geïntegreerd stelsel van gegevens over de arbeidsmarkt. Hiervoor worden diverse bronnen gebruikt, zoals de jaar- en kwartaalcijfers uit de Enquête Werkgelegenheid en Lonen, de Enquête Beroepsbevolking en gegevens over Verloonde dagen en Loonsommen. De Arbeidsrekeningen zijn consistent met de Nationale rekeningen.

Voor het samenstellen van de kwartaalgegevens over werkgelegenheid en lonen is vooral gebruik gemaakt van de kwartaaluitkomsten van de Enquête Werkgelegenheid en Lonen. Dit onderzoek meet elk kwartaal het aantal banen bij bedrijven en instellingen per ultimo van een kwartaal en de loonsommen van werknemers in dat kwartaal. Dit gebeurt op basis van een steekproef bij bedrijven en instellingen.

De gegevens in dit persbericht hebben uitsluitend betrekking op banen van *werknemers*. Zelfstandigen blijven dus buiten beschouwing. Het aantal banen van werknemers in de Arbeidsrekeningen is het gemiddelde aantal banen in een kwartaal of in een jaar. Er wordt niet voor seizoen gecorrigeerd. Om deze reden worden alleen jaar-op-jaarmutaties van kwartalen gepubliceerd.

Een arbeidsjaar wordt berekend door alle (deeltijd)banen om te rekenen naar voltijdbanen. Twee halve banen leveren samen dus één arbeidsjaar op. Arbeidsjaar en voltijdbaan worden hier gebruikt als synoniemen.

De loonkosten voor werkgevers bestaan uit twee componenten: lonen en salarissen enerzijds en sociale premies ten laste van werkgevers anderzijds. Dit begrip loonkosten komt overeen met het begrip beloning van werknemers in de Nationale rekeningen.

Voor de CAO-loonstijging is de CAO-loonstijging per maand inclusief bijzondere beloningen genomen.

De gegevens over de relatief kleine bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie en water (respectievelijk 8 en 36 duizend banen) zijn wel in de totalen opgenomen maar worden in dit persbericht niet afzonderlijk gepubliceerd.

Tabel 1. Banen van werknemers naar bedrijfstak

	2001	2002	2002				2003
			I	II	III	IV	I
1000 banen							
Landbouw en visserij	121	122	114	125	127	124	114
Industrie	1 055	1 035	1 045	1 039	1 031	1 026	1014
Bouwnijverheid	439	438	430	438	445	441	417
Handel, horeca en reparatie	1 557	1 568	1 570	1 572	1 566	1 564	1563
Vervoer en communicatie	465	464	465	463	466	461	456
Financiële en zakelijke diensten	1 524	1 513	1 511	1 516	1 521	1 504	1480
Overheid	931	963	952	960	965	976	987
Zorg en overige diensten	1 314	1 375	1 346	1 363	1 389	1 402	1412
Totaal 1)	7 450	7 524	7 477	7 521	7 555	7 541	7487
w.v. mannen	4 175	4 187	4 168	4 200	4 204	4 177	4131
Vrouwen	3 275	3 336	3 308	3 321	3 351	3 365	3356
%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar							
Landbouw en visserij	2,6	0,7	2,9	1,2	-0,6	-0,4	0,3
Industrie	0,2	-1,8	-0,8	-1,6	-2,3	-2,6	-2,9
Bouwnijverheid	2,2	0,0	1,2	0,4	-0,3	-1,4	-2,9
Handel, horeca en reparatie	2,4	0,7	1,4	0,9	0,5	0,3	-0,5
Vervoer en communicatie	2,9	-0,3	1,1	0,0	-0,8	-1,6	-1,8
Financiële en zakelijke diensten	1,8	-0,7	-0,1	-0,6	-0,8	-1,4	-2,0
Overheid	2,8	3,5	3,0	3,2	3,8	4,0	3,6
Zorg en overige diensten	4,1	4,6	4,3	4,4	4,8	5,0	4,9
Totaal 1)	2,3	1,0	1,5	1,1	0,8	0,6	0,1
w.v. mannen	1,4	0,3	0,7	0,5	0,2	-0,2	-0,9
Vrouwen	3,5	1,9	2,5	1,8	1,6	1,5	1,5

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS

Tabel 2. Arbeidsvolume van werknemers naar bedrijfstak

	2001	2002	2002	2003				
				I	II	III	IV	I
1000 arbeidsjaren								
Landbouw en visserij	89	90	84	92	93	90	84	
Industrie	934	915	927	919	910	905	898	
Bouwnijverheid	415	414	406	415	420	415	394	
Handel, horeca en reparatie	1 098	1105	1 109	1 116	1 103	1091	1100	
Vervoer en communicatie	390	388	389	386	390	387	383	
Financiële en zakelijke diensten	1 201	1189	1 195	1 199	1 191	1173	1163	
Overheid	751	775	768	774	776	783	793	
Zorg en overige diensten	868	902	893	900	905	910	925	
Totaal 1)	5 786	5820	5 813	5 844	5 829	5794	5782	
w.v. mannen	3 697	3701	3 695	3 720	3 710	3678	3652	
vrouwen	2 090	2119	2 119	2 124	2 119	2115	2130	
%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar								
Landbouw en visserij	2,7	0,8	3,1	1,1	-0,6	-0,3	0,3	
Industrie	0,2	-2,0	-0,8	-1,7	-2,5	-2,9	-3,1	
Bouwnijverheid	1,9	-0,2	1,2	0,4	-0,6	-1,7	-3,1	
Handel, horeca en reparatie	2,3	0,6	1,4	0,8	0,3	0,1	-0,8	
Vervoer en communicatie	2,8	-0,4	1,2	0,0	-1,0	-1,6	-1,7	
Financiële en zakelijke diensten	1,9	-1,0	0,1	-0,6	-1,3	-2,1	-2,6	
Overheid	2,8	3,1	2,9	3,0	3,3	3,4	3,3	
Zorg en overige diensten	3,9	4,0	4,4	4,0	3,7	3,8	3,6	
Totaal 1)	2,1	0,6	1,4	0,8	0,2	-0,1	-0,5	
w.v. mannen	1,3	0,1	0,7	0,3	-0,1	-0,5	-1,2	
vrouwen	3,6	1,4	2,6	1,6	0,8	0,6	0,5	

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS

Tabel 3. Loonkosten per arbeidsjaar naar bedrijfstak

	2001	2002	2002				2003
			I	II	III	IV	I
	Per jaar	Per kwartaal					
	1000 euro						
Landbouw en visserij	28,4	29,9	7,0	8,1	7,2	7,5	7,3
Industrie	39,4	41,3	9,5	11,9	9,6	10,3	9,9
Bouwnijverheid	37,4	39,4	9,1	11,5	9,5	9,3	9,6
Handel, horeca en reparatie	31,5	32,9	7,7	9,4	7,7	8,2	7,9
Vervoer en communicatie	40,8	42,8	9,9	12,2	9,9	10,9	10,3
Financiële en zakelijke diensten	40,6	43,0	10,1	12,1	10,0	10,8	10,5
Overheid	47,3	48,8	11,3	14,2	11,4	11,9	11,6
Zorg en overige diensten	32,9	34,4	7,9	10,0	8,1	8,3	8,3
Totaal 1)	38,1	39,9	9,3	11,4	9,3	9,9	9,6
%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar							
Landbouw en visserij	5,4	5,1	3,4	5,8	5,1	5,7	3,8
Industrie	4,7	4,8	4,3	5,2	5,2	4,4	4,1
Bouwnijverheid	6,1	5,2	5,8	5,2	5,1	4,8	4,7
Handel, horeca en reparatie	4,4	4,4	4,7	4,9	4,0	3,8	3,4
Vervoer en communicatie	5,1	4,8	4,6	5,2	4,6	4,8	4,1
Financiële en zakelijke diensten	5,8	5,9	6,0	6,5	5,6	5,3	3,9
Overheid	5,5	3,1	3,2	3,0	3,1	3,3	2,7
Zorg en overige diensten	3,8	4,5	3,8	4,8	4,6	4,9	5,1
Totaal 1)	5,0	4,6	4,6	5,0	4,6	4,4	3,9

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingsbedrijven

Bron: CBS